

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

**«СЕРЕДНЯ ОСВІТА. УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА. СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА»
другого (магістерського)**

рівня вищої освіти

**за спеціальністю 014 «Середня освіта (Українська мова і література)»
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка**

Кваліфікація: Магістр середньої освіти зі спеціальності «Середня освіта.

Українська мова та література. Світова література»

Професійна кваліфікація: Учитель української мови, української та зарубіжної
літератури закладу середньої освіти для старших класів і профільної школи

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ВНУ імені Лесі Українки

Голова Вченої ради

_____/_____/

(протокол №__ від «__» _____ 2021 р.

Освітня програма вводиться в дію з__ 2020 р.

Ректор _____ Анатолій ЦЬОСЬ

(наказ №__ від «__» _____ 2021 р.

Луцьк – 2021

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги до підготовки магістрів у галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» спеціальності 014 «Середня освіта (Українська мова та література)».

Освітньо-професійна програма заснована на компетентнісному підході підготовки фахівця в галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» спеціальності 014 «Середня освіта (Українська мова та література)».

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою ВНУ імені Лесі Українки у складі:

1. Левчук Тереза Петрівна, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури (гарант освітньої програми).

2. Лавринович Лілія Богданівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури, декан факультету філології та журналістики

Рецензії та відгуки роботодавців, стейкхолдерів:

1. Вальчук Олена Іванівна, вчитель вищої кваліфікаційної категорії, методист, директор ліцею імені Олени Пчілки м. Ковель Волинської обл.

2. Борецька Наталія Олексіївна, вчитель-методист Луцької гімназії № 21 імені М. Кравчука

Освітня програма погоджена вченою радою факультету, схвалена науково-методичною комісією факультету та затверджена Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Порядок розробки, експертизи, затвердження й внесення змін в освітню програму регулюється Порядком формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, затвердженим Вченою радою ВНУ імені Лесі Українки.

Ця освітня програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Лист погодження освітньо-професійної програми

Голова методичної комісії факультету _____

Завідувач кафедри _____

Завідувач кафедри _____

Завідувач кафедри _____

Завідувач кафедри _____

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 014 «Середня освіта (Українська мова і література)»

1 – Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти	магістр
Освітня кваліфікація	Магістр середньої освіти зі спеціалізації «Середня освіта. Українська мова та література. Світова література»
Професійна кваліфікація	Учитель української мови, української та зарубіжної літератури закладу середньої освіти. Експерт-консультант із питань освіти
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта. Українська мова та література. Світова література
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, загальний термін навчання – 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію спеціальності 014 «Середня освіта (Українська мова і література)» галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка», наказ МОН України № 242 від 25.02.2019 р. до 01.07.2024 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF fo LLL – 7 рівень
Передумови	На базі диплома бакалавра, спеціаліста, магістра
Мови викладання	Українська, англійська
Термін дії освітньої програми	До 2024 р.
Інтернет-адреса освітньої програми	https://vnu.edu.ua/uk
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Підготовка ерудованого конкурентоздатного фахівця – викладача української мови, української та світової літератури, який володіє фундаментальною теоретичною базою фахових дисциплін, методологією наукового дослідження, сучасними інформаційними технологіями, здатний до творчої науково-педагогічної діяльності, безперервної самоосвіти та професійного самовдосконалення.	
3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	01 Освіта / Педагогіка 014 «Середня освіта (Українська мова і література)» «Середня освіта. Українська мова та література. Світова література»
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма має прикладний характер

Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p><i>Об'єкт вивчення:</i> мова в теоретичному, практичному (методика навчання), науково-дослідницькому аспектах; література в теоретичному, практичному (методика навчання), науково-дослідницькому аспектах; комунікація (у професійному аспекті).</p> <p><i>Цілі навчання:</i> формування комплексу знань, умінь і навичок для наукової та викладацької діяльності в галузі філологічної освіти.</p> <p><i>Ключові слова:</i> освіта, середня освіта, вища освіта, українська мова, українська література, світова література, філологія, теорія літератури, загальне мовознавство.</p>
Особливості програми	Грунтовна підготовка з україністики та зарубіжної літератури, засвоєння новітніх методики та принципів навчання української мови, української та зарубіжної літератури.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Магістр може працювати в освітній, науковій, літературно-видавничій галузях; на викладацьких та адміністративних посадах у середніх навчальних закладах; у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-технологіях, у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного та освітнього спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах тощо.
Подальше навчання	Право навчатися на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти (PhD) та здобувати додаткові кваліфікації в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване та проблемно- і практично-орієнтоване навчання через поєднання лекцій, практичних та індивідуальних занять і консультацій, самостійної навчальної, творчої та науково-дослідної роботи студентів, виробничих практик, елементів дистанційного навчання, тренінгів, олімпіад, конкурсів.
Оцінювання	Внутрішня система забезпечення якості освіти в університеті передбачає безперервний моніторинг якості освітніх послуг, що включає різні форми поточного і підсумкового контролю: контрольні роботи, колоквиуми, екзамени й заліки усні, письмові та у формі комп'ютерного тестування, захисти практик, захист магістерської роботи.
6 – Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в процесі викладання української мови, української та світової літератури в середній та вищій школі.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактно-теоретичного мислення, аналізу явищ, встановлення причинно-наслідкових зв'язків.</p> <p>ЗК 2. Здатність продукувати нові ідеї, висувати гіпотези, ставити наукові задачі в галузі дидактики та філології, добирати ефективні методи їхнього практичного вирішення.</p> <p>ЗК 3. Здатність працювати в команді та самостійно; дискутувати, аргументовано переконувати; уникати конфліктних ситуацій і знаходити компроміси.</p> <p>ЗК 4. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях; вчитися і оволодівати сучасними технологіями й навичками; вести пошук</p>

	<p>і обробку інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово, використовувати в освітній діяльності знання іноземної мови.</p> <p>ЗК 6. Готовність бути критичним і самокритичним, діяти соціально відповідально та свідомо. Готовність до адаптації та дії в новій ситуації.</p>
Фахові компетентності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в психолого-педагогічних теоріях, напрямках і школах, сучасних освітніх технологіях, здобутках філологічної науки; застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.</p> <p>ФК 2. Володіння дидактичними та філологічними методологіями; усвідомлення шляхів застосування в практичній діяльності сучасних підходів до викладання української мови, української літератури, зарубіжної літератури, ефективних методів і технологій навчання.</p> <p>ФК 3. Обізнаність у сфері наукової документації, методиці організації навчально-виховного процесу в навчальних закладах; механізмах взаємодії з освітніми спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей.</p> <p>ФК 4. Вільне володіння державною мовою, достатній рівень володіння іноземною мовою (насамперед англійською), сформовані мовні/мовленнєві компетенції для забезпечення фахової і міжособистісної комунікації.</p> <p>ФК 5. Знання теоретико-методологічних засад диференційованого навчання, моніторингу здібностей учнів; володіння основами наукових досліджень і методикою їхнього провадження в учнівському середовищі.</p> <p>ФК 6. Усвідомлення правового підґрунтя, необхідного для досліджень та / або інноваційних розробок у галузі педагогіки (філології, психології), презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності.</p> <p>ФК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної професійної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, іноземного) у галузі викладання філологічних дисциплін із метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі.</p> <p>ФК 8. Володіння основами професійної етики, знання поведінкових норм у фаховій діяльності та шляхи їхнього впровадження в освітній простір і суспільство; розуміння педагогічної етики як необхідної складової навчання та виховання як процесу моральних відносин між його учасниками.</p> <p>ФК 9. Знання основ конфліктології та девіантології, теоретичних засад вивчення конфлікту з урахуванням соціологічного, психологічного, математичного, семантичного та ін. підходів.</p> <p>ФК 10. Знання теоретичних основ сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і методологічних засад створення віртуального простору навчання.</p>
7 – Програмні результати навчання	

ПРН 1. Знає сучасні дидактичні та філологічні засади навчання української мови, української літератури, зарубіжної літератури; може провадити наукову діяльність у галузі методики навчання. Може використовувати набуті знання з лінгвістики та літературознавства у викладацькій практиці та наукових дослідженнях.

ПРН 2. Здатний впроваджувати методологічні знання в практичній діяльності; апробувати нові форми й методи навчання, проводити психолого-педагогічний експеримент. Уміє використовувати профільні знання в педагогічній діяльності, зокрема в підготовці та проведенні уроків, диференційованому навчанні, інклюзивній освіті.

ПРН 3. Знає стандарт загальної середньої освіти, чинні навчальні програми з української мови, української літератури, зарубіжної літератури для ЗНЗ й може їх реалізовувати в різних видах урочної та позаурочної діяльності.

ПРН 4. Має розвинені комунікативні навички; вільно спілкується державною мовою у всіх функційних сферах; доцільно використовує знання іноземної мови.

ПРН 5. Уміє організовувати навчальний процес у ЗНЗ; виявляти й розвивати здібності учнів, учити їх працювати в команді, керувати дослідницькою роботою.

ПРН 6. Може розробляти різні типи навчальних завдань, використовувати педагогічні технології у навчально-виховному процесі; розробляти новаторські уроки відповідної до обраної технології навчання. інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ПРН 7. Контролює й корегує знання учнів, володіє формами усного, письмового, тестового контролю на уроках української мови, української літератури, зарубіжної літератури; вести облік результатів контролю знань, умінь і навичок.

ПРН 8. Володіє основами професійної культури та корпоративної етики; вміє створювати комфортний психологічний мікроклімат у викладацькому та учнівському середовищі.

ПРН 9. Здатний контролювати ситуацію в учнівському колективі, протистояти булінгу, вміє уникати конфліктів; організовувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками та ін.).

ПРН 10. Володіє новітніми прийомами ІКТ, здатний працювати з інформацією на різних носіях, використовувати можливості віртуального навчального середовища.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	100 % науково-педагогічних працівників, які залучені до викладання в магістратурі, мають наукові та / або вчені звання, відповідну базову освіту, необхідний науково-педагогічний стаж.
Матеріально-технічне забезпечення	Обладнані мультимедійними проекторами аудиторії, обладнані відповідною технікою комп'ютерні класи, науково-навчальні лабораторії, Науково-дослідний інститут Лесі Українки.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Бібліотечні, зокрема й електронні, ресурси, пакети навчально-методичних матеріалів, дистанційні курси в Moodle.

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між СНУ імені Лесі Українки та іншими ЗВО України.
Міжнародна кредитна мобільність	У рамках програми ЄС Еразмус+ на основі двосторонніх договорів між СНУ імені Лесі Українки та навчальними закладами країн-партнерів.

Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можлива підготовка іноземних громадян та осіб без громадянства.
---	---

1. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д (номер п/п)	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
Цикл загальної підготовки			
ОК 1.	Конфліктологія та девіантологія	3	залік
ОК 2.	Сучасні методики навчання в середній школі	4	екзамен
ОК 3.	Наукова комунікація іноземною мовою	3	залік
Цикл професійної підготовки			
ОК 4.	Теорія літератури	5	екзамен
ОК 5.	Загальне мовознавство	5	екзамен
ОК 6.	Порівняльне літературознавство	4	залік
ОК 7.	Українська мова в професійному спілкуванні	5	екзамен
ОК 8.	Сучасна література з методикою викладання	9	екзамен
ОК 9.	Професійна майстерність учителя-словесника	4	екзамен
ОК 10.	Українська література в світовому контексті	4	екзамен
ОК 11.	Мовна освіта в контексті Нової української школи	4	екзамен
ОК 12.	Науково-дослідна робота в школі	4	екзамен
ОК 13.	Педагогічна практика	3	залік
ОК 14.	Переддипломна практика	3	залік
ОК 15.	Державна атестація	3	захист кваліфікацій- ної роботи
Загальний обсяг обов'язкових компонент		66 кредитів	
Цикл вибіркових дисциплін			
ВК 1.	Дисципліна за вибором студента 1	4	залік
ВК 2.	Дисципліна за вибором студента 2	4	залік
ВК 3.	Дисципліна за вибором студента 3	4	залік
ВК 4.	Дисципліна за вибором студента 4	4	залік
ВК 5.	Дисципліна за вибором студента 5	4	залік
ВК 6.	Дисципліна за вибором студента 6	4	залік
Загальний обсяг вибіркових компонент		24 кредити	
Загальний обсяг освітньої програми		90 кредитів	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

	1 курс		2 курс
	1 семестр	2 семестр	3 семестр
Цикл загальної підготовки	Конфліктологія та девіантологія	Сучасні методи навчання в школі	
		Наукова комунікація іноземною мовою	
		Порівняльне літературознавство	
Цикл професійної підготовки	Українська мова в професійному спілкуванні		Порівняльне літературознавство
	Сучасний літературний процес		Українська література у світовому контексті
	Професійна майстерність учителя-словесника		Мовна освіта в контексті НУШ
			Науково-дослідна робота в школі
Практична підготовка		Педагогічна практика	Переддипломна практика
Державна атестація			Захист кваліфікаційної роботи

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи і завершується видачею документа встановленого зразка про присудження випускнику ступеня магістра з присвоєнням такої кваліфікації: викладач української мови, української та зарубіжної літератури.

Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання спеціалізованого завдання та / або практичної проблеми в галузі філології з урахуванням проблем методики навчання мови і літератури (відповідно до обраної спеціалізації). Кваліфікаційна робота є самостійним дослідженням. Робота перевіряється на наявність плагіату згідно з процедурою, визначеною системою забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Вимоги до обсягу та структури кваліфікаційної роботи визначає вищий навчальний заклад.

4. Матриця відповідності загальних компетентностей (ЗК) компонентам освітньо-професійної програми

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6
ОК 1.			*	*		*

OK 2.	*	*	*			
OK 3.	*	*		*	*	
OK 4.	*	*		*		
OK 5.	*	*		*	*	
OK 6.	*	*		*		
OK 7.	*	*		*	*	
OK 8.	*	*		*		
OK 9.	*	*	*	*	*	
OK 10.	*	*	*	*	*	*
OK 11.	*	*	*	*	*	*
OK 12.	*	*		*		*
OK 13.	*			*		*
OK 14.	*	*	*	*	*	*
OK 15.	*	*	*	*	*	*

5. Матриця відповідності фахових компетентностей (ФК) компонентам освітньо-професійної програми

	ФК-1	ФК-2	ФК-3	ФК-4	ФК-5	ФК-6	ФК-7	ФК-8	ФК-9	ФК-10
OK 1.	*					*	*	*	*	
OK 2.	*	*		*	*	*				*
OK 3.	*			*		*		*		*
OK 4.	*	*				*				*
OK 5.	*	*				*				*
OK 6.	*	*				*				
OK 7.	*	*	*	*		*	*	*		*
OK 8.	*	*				*				*
OK 9.	*	*		*						*
OK 10.	*	*		*	*	*				*
OK 11.	*	*	*	*	*	*	*			*
OK 12.	*	*				*				*
OK 13.	*		*		*	*				

ОК 14.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 15.	*			*		*				*

**6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньо-професійної програми**

	ПРП-1	ПРП-2	ПРП-3	ПРП-4	ПРП-5	ПРП-6	ПРП-7	ПРП-8	ПРП-9	ПРП-10
ОК 1.		*						*	*	
ОК 2.	*	*	*		*	*	*			*
ОК 3.	*			*						*
ОК 4.	*	*				*				*
ОК 5.	*	*				*				*
ОК 6.	*	*				*				*
ОК 7.	*	*		*				*		*
ОК 8.	*	*				*				*
ОК 9.	*	*	*	*		*	*			*
ОК 10.	*	*		*	*	*				*
ОК 11.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 12.	*	*				*				*
ОК 13.	*	*	*							*
ОК 14.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ОК 15.	*	*	*			*				*

Керівник групи забезпечення

Гарант освітньої програми
